

Overzicht overeenkomsten tussen Nibud
competenties financiële educatie en
leerdoelen Doe je digiding!

**doe je
digiding!**

Inhoudsopgave

Algemene toelichting.....	3
Inhoudelijke koppelingen Nibud competenties met leerdoelen Doe je digiding!	4
Overeenkomsten per competentie	5
1. Inkomsten verwerven / Werken en bijbaan.....	5
2. De geldzaken organiseren / Bank en geldzaken	11
3. Verantwoord besteden / Lenen en keuzes maken.....	15
4. Voorbereid zijn op (on)voorzienere gebeurtenissen / Toekomstplanning	17
Extra: 5. Digitale vaardigheden en veiligheid (extra dimensie bij Doe je digiding!).....	20

Algemene toelichting

Voor zowel scholen als maatschappelijke organisaties is het belangrijk dat jongeren vroeg leren omgaan met geld, digitale veiligheid en hun verantwoordelijkheid als burger. Het Nibud heeft hiervoor landelijke leerdoelen financiële educatie opgesteld, die richting geven aan wat jongeren moeten kennen en kunnen om financieel weerbaar te worden. Het lesprogramma Doe je digiding! richt zich op dezelfde doelgroep, maar combineert financiële educatie met digitale vaardigheden en de omgang met de digitale overheid.

Doe je digiding! behandelt vrijwel alle thema's uit de Nibud-leerdoelen, zoals inkomsten, bankzaken, uitgaven, lenen, verzekeren en zelfstandig wonen, en voegt daar bovendien een belangrijke laag digitale geletterdheid aan toe. Jongeren leren niet alleen financiële keuzes maken, maar ook hoe ze veilig online kunnen handelen, misleiding herkennen en hun digitale identiteit beschermen.

Hiermee draagt Doe je digiding! in grote mate bij aan de financiële competenties zoals het Nibud die beschrijft, en versterkt deze door de integratie met digitale vaardigheden die in de huidige samenleving onmisbaar zijn.

Doe je digiding! bestaat in diverse varianten. In onderstaande gaat het zowel over de lesmodules voor vmbo/mbo als die voor praktijkonderwijs en die voor havo/vwo. Waar het specifiek gaat over alleen 1 van de drie varianten, staat dat aangegeven.

We beschrijven in bijgaand schema de algemene inhoudelijke koppelingen tussen de Nibud competenties financiële educatie en de modules van Doe je digiding! De specifieke koppelingen met de Nibud competenties en hoe daaraan aandacht wordt besteed binnen de diverse modules van Doe je digiding! vind je [hier](#).

Inhoudelijke koppelingen Nibud competenties met leerdoelen Doe je digiding!

Nibud competenties	Aansluiting Doe je digiding! – praktijkonderwijs, vmbo/mbo en havo/vwo Modules	Overeenkomsten
Inkomsten verwerven	<i>Praktijkonderwijs:</i> De overheid en jij, Aan het werk, Zorgverzekering, Wonen <i>(V)mbo:</i> Overheid burger en DigiD, Bijbaan, Studeren, Wonen, Zorgverzekering, Ondernemen <i>Havo/vwo:</i> Digitale overheid en veiligheid, Bijbaan, Studeren, Zorgverzekering	inzicht in inkomsten, loon, wetgeving, belasting en arbeidsethiek
De geldzaken organiseren	<i>Praktijkonderwijs:</i> De overheid en jij, Aan het werk, Zorgverzekering, Bank en geldzaken, Wonen <i>(V)mbo:</i> Overheid burger en DigiD, Bijbaan, Studeren, Verkeer en vervoer, Zorgverzekering, Bank en geldzaken, Wonen, Ondernemen <i>Havo/vwo:</i> Digitale overheid en veiligheid, Bijbaan, Verkeer en vervoer, Studeren, Zorgverzekering Bank- en geldzaken	financiële zelfredzaamheid, digitaal veilig bankieren, overzicht houden over inkomsten/uitgaven
Verantwoord besteden	<i>Praktijkonderwijs:</i> Zorgverzekering, Bank en geldzaken, Wonen <i>(V)mbo:</i> Studeren, Verkeer en vervoer, Zorgverzekering, Bank- en geldzaken, Wonen, Ondernemen <i>Havo/vwo:</i> Studeren, Verkeer en vervoer, Zorgverzekering, Bank en geldzaken	verantwoordelijkheid bij financiële keuzes, bewust lenen, omgaan met vaste lasten en schulden
Voorbereid zijn op onvoorziene gebeurtenissen	<i>Praktijkonderwijs:</i> De overheid en jij, Aan het werk, Zorgverzekering, Bank en geldzaken, Wonen <i>(V)mbo:</i> Overheid burger en DigiD, Identiteit, Bijbaan, Studeren, Verkeer en vervoer, Zorgverzekering, Bank- en geldzaken, Wonen, Ondernemen	financiële planning, verzekeren, omgaan met financiële verplichtingen

Nibud competenties	Aansluiting Doe je digiding! – praktijkonderwijs, vmbo/mbo en havo/vwo Modules	Overeenkomsten
	<i>Havo/vwo:</i> Bijbaan, Studeren, Verkeer en vervoer, Zorgverzekering, Bank en geldzaken	
Algemene digitale vaardigheden en veiligheid	<i>Praktijkonderwijs:</i> De overheid en jij, Bank en geldzaken, Wonen <i>(V)mbo:</i> Overheid burger en DigiD, Identiteit, Bijbaan, Bank- en geldzaken, Wonen, Digitale zorg, Ondernemen <i>Havo/vwo:</i> Digitale overheid en veiligheid, Bank en geldzaken, Zorgverzekering	Digitale veiligheid

Overeenkomsten per competentie

1. Inkomsten verwerven / Werken en bijbaan

Nibud:

Je verwerft voldoende inkomsten zodat je in je eigen levensonderhoud kan voorzien. Je houdt daarbij rekening met jouw rechten, plichten en verantwoordelijkheden.

Aansluiting leerdoelen Doe je digiding!:

Praktijkonderwijs module De overheid en jij

- De leerling kan in grote lijnen benoemen welke producten en diensten je bij de overheid regelt.
- De leerling kan aangeven bij welke overheidsinstantie je moet zijn voor o.a. het aanvragen van je rijbewijs, het terugvragen van loonheffing of het aanvragen van een tegemoetkoming scholieren.
- De leerling kan aangeven waar je hulp kunt krijgen bij het regelen van zaken met de digitale overheid.
- De leerling kan aangeven wat je moet regelen m.b.t. de digitale overheid als je 18 jaar wordt.

(V)mbo module Overheid, burger en DigiD

- De leerling/student kan uitleggen voor welke diensten je terecht kunt bij DUO, de Belastingdienst, etc.
- De leerling/student kan aangeven welke (overheids)zaken je geregeld moet hebben als je 18 jaar wordt.

Havo/vwo module Digitale overheid en veiligheid

- De leerling kan vijf overheidsinstanties benoemen waar hij tussen zijn 14e en 21e mee te maken krijgt.
- De leerling kan onderzoek doen naar verschillende hulpplekken bij hem in de buurt.

Praktijkonderwijs module aan het werk

- De leerling kan de stappen benoemen die horen bij het zoeken naar een (bij)baan.
- De leerling kan op hoofdlijnen benoemen wat er in een cv staat.
- De leerling kan aangeven waarom een arbeidscontract belangrijk is.
- De leerling kan op een loonstrook het nettosalaris opzoeken.
- De leerling kan op hoofdlijnen benoemen welk werk je als jongere wel en niet mag uitvoeren.
- De leerling kan woorden die te maken hebben met werk en inkomen in de juiste context plaatsen en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.
- De leerling kan uitleggen wat het verschil is tussen 'zwart' en 'wit' werken.
- De leerling kan benoemen dat je als werkende recht hebt op het minimumloon en dat de hoogte van dit minimumloon verschilt per leeftijd.
- De leerling kan uitleggen wat het verschil is tussen het bruto- en het nettoloon.
- De leerling kan op hoofdlijnen benoemen welke rechten en plichten een werknemer heeft.
- De leerling kan benoemen dat je op de website van de Nederlandse belastingdienst loonheffing kunt terugvragen.

(V)mbo module Bijbaan

- De leerling/student kan benoemen dat het afhankelijk van je leeftijd is welke bijbaantjes je wel en niet mag doen.
- De leerling/student kan op hoofdlijnen benoemen wat er in een arbeidsovereenkomst en CAO staat.
- De leerling/student kan de belangrijkste rechten en plichten van een werknemer benoemen, zoals minimumloon, vakantiedagen en vakantietoeslag.
- De leerling/student kan benoemen wat de Nederlandse overheid met 'ons' belastinggeld doet.
- De leerling/student kan uitleggen wat het verschil is tussen het bruto- en het nettoloon.
- De leerling/student kan uitleggen wat het verschil is tussen 'zwart' en 'wit' werken.
- De leerling/student kan uitleggen wat loonheffing is en hoe je dit terugvraagt.
- De leerling/student kan uitleggen wat loonheffingskorting is, en dat je dit ook meteen kunt laten toepassen op het loon.
- De leerling/student kan woorden die te maken hebben met een bijbaan en loonheffing plaatsen in de juiste context en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.

Havo/vwo module Bijbaan

- De leerling kan onderzoek doen naar verschillende soorten bijbanen en bijbehorende leeftijdsrestricties.
- De leerling kan de belangrijkste gegevens benoemen die in een arbeidscontract moeten staan.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat een cao is

- De leerling kan benoemen welke rechten je hebt als werknemer.
- De leerling kan opzoeken welk minimumloon bij zijn/haar eigen leeftijd hoort.
- De leerling kan de verschillende bedragen en onderdelen op een loonstrook analyseren.
- De leerling kan het verschil tussen bruto- en nettoloon uitleggen
- De leerling kan het verschil uitleggen tussen wit en zwart werken.
- De leerling weet wat loonheffing en loonheffingskorting is.
- De leerling weet hoe je loonheffing terug moet vragen via de Belastingdienst.

(V)mbo module studeren

- De leerling/student kan benoemen dat het volgen van een mbo-opleiding geld kost: lesgeld en school- en reiskosten.
- De leerling/student weet dat hij als mbo'er onder de 18 geen lesgeld hoeft te betalen.
- De leerling/student kan benoemen dat hij als 18-jarige recht heeft op studiefinanciering en dat hij deze kan aanvragen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).
- De leerling/student kan benoemen dat de studiefinanciering is opgebouwd uit vier onderdelen: een basisbeurs, een aanvullende beurs, een studentenreisproduct en een lening.
- De leerling/student weet dat hij als mbo'er onder de 18 wel recht heeft op een studentenreisproduct.
- De leerling/student kan benoemen dat de hoogte van de basisbeurs afhankelijk is van zijn woonsituatie: uitwonende studenten krijgen een hogere basisbeurs dan thuiswonenden.
- De leerling/student kan uitleggen hoe een aanvullende beurs werkt. Hij kan uitleggen dat het recht hierop en de hoogte ervan onder andere afhankelijk is van het inkomen van de ouders en van de gezinssamenstelling.
- De leerling/student kan uitleggen wat een studentenreisproduct is en ook kent hij het verschil tussen een week- en weekendabonnement.
- De leerling/student kan benoemen dat een lening altijd moet worden terugbetaald.
- De leerling/student kan uitleggen wat hij moet doen als hij stopt met zijn mbo-studie of als hij van studie verandert. Hij weet dat hij dit dan moet doorgeven aan zijn opleiding en aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).
- De leerling/student kan uitleggen hoe hij zijn studentenreisproduct stop moet zetten als hij is geslaagd of stopt met studeren.
- De leerling/student kent de gevolgen van het niet op tijd stopzetten van zijn studentenreisproduct. De student kan berekenen hoe hoog een studieschuld aan het einde van een opleiding is als hij iedere maand een bepaald bedrag leent.
- De leerling/student kan de eventuele gevolgen van een studieschuld benoemen.
- De leerling/student kan uitleggen dat de basisbeurs, de aanvullende beurs en het studentenreisproduct een gift is voor mbo-studenten van niveau 1 en 2 en een prestatiebeurs voor mbo studenten niveau 3 en 4.
- De leerling/student kan de stappen benoemen die hij moet zetten om studiefinanciering aan te vragen.

- De leerling/student weet dat hij opnieuw recht heeft op studiefinanciering als hij doorstudeert op mbo-niveau 3/ 4 of hbo.
- De leerling/student kan woorden die te maken hebben met studeren, in de juiste context plaatsen en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.

Havo/vwo module Studeren

- De leerling kan onderzoeken en inschatten met welke kosten je te maken krijgt als je gaat studeren.
- De leerling kan onderzoeken wat de hoogte van het collegegeld is en hoe je collegegeld betaalt.
- De leerling kan in eigen woorden formuleren wat studiefinanciering is
- De leerling kan onderzoeken wanneer je studiefinanciering krijgt.
- De leerling kan benoemen wanneer studiefinanciering een gift of een lening is.
- De leerling kan uitleggen waar en hoe je studiefinanciering aanvraagt.
- De leerling kan onderzoeken waar je terecht kunt voor hulp bij je studiefinanciering.

Praktijkonderwijs module Zorgverzekering

- De leerling kan uitleggen wat een zorgverzekering is.
- De leerling kan benoemen dat een zorgverzekering verplicht is voor iedereen die in Nederland werkt of woont.
- De leerling weet dat kinderen tot 18 jaar gratis zijn meeverzekerd via de zorgverzekering van hun ouders.
- De leerling kan voorbeelden noemen van zorg die binnen de basisverzekering valt en zorg die binnen een aanvullende zorgverzekering valt.
- De leerling kan uitleggen wat het eigen risico is en welke invloed het verhogen van je eigen risico heeft op je maandelijkse premie.
- De leerling weet dat een bezoek aan de huisarts niet onder het eigen risico valt.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat zorgtoeslag is.
- De leerling kan benoemen dat je bij Dienst Toeslagen zorgtoeslag kunt aanvragen.
- De leerling kan aangeven wanneer je recht op zorgtoeslag hebt.
- De leerling kan de stappen benoemen die nodig zijn voor het aanvragen van zorgtoeslag bij Dienst Toeslagen.
- De leerling weet welke wijzigingen invloed kunnen hebben op de hoogte van je zorgtoeslag, en je moet doorgeven aan Dienst Toeslagen.
- De leerling kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van je zorgpremie.
- De leerling weet waar hij/zij hulp kan krijgen bij schulden.
- De leerling kan woorden die te maken hebben met zorgtoeslag in de juiste context plaatsen en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.

(V)mbo module Zorgverzekering

- De leerling/student kan het verschil benoemen tussen de vier zorglijnen.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen waarom de kosten van de gezondheidszorg zo hoog zijn.
- De leerling/student kan in eigen woorden uitleggen wat het betekent als hij zichzelf ergens tegen verzekert.

- De leerling/student kan in eigen woorden uitleggen wat een basisverzekering is, wat een aanvullende zorgverzekering is en wat het verschil is tussen beide verzekeringen.
- De leerling/student kan benoemen dat er in Nederland meerdere (commerciële) zorgverzekeraars zijn die zorgverzekeringen aanbieden, en dat je als klant kunt kiezen.
- De leerling/student kan uitleggen waarom in Nederland een basisverzekering verplicht is.
- De leerling/student kan uitleggen wat het eigen risico is, hoe het werkt en waarvoor dit risico geldt (de basisverzekering, exclusief de huisarts).
- De leerling/student kan benoemen dat Nederlandse burgers bij Dienst Toeslagen zorgtoeslag kunnen aanvragen, mits je aan bepaalde voorwaarden voldoet, zoals een niet te hoog inkomen.
- De leerling/student kan de verschillende soorten basisverzekeringen benoemen en hun onderlinge verschillen uitleggen (de naturaverzekering, de restitutieverzekering en de budgetverzekering).
- De leerling/student kan uitleggen dat je een zorgverzekering moet kiezen die bij je past (wel of geen aanvullende verzekering en als je wel een aanvullende verzekering neemt, welke dan?).
- De leerling/student kan uitleggen wat vergelijkingssites zijn en waarom de één beter is dan de ander.
- De leerling/student kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van rekeningen, zoals het ontvangen van aanmaningen en het moeten betalen van extra administratieve kosten.
- De leerling/student kan benoemen wat hij kan doen om ervoor te zorgen dat hij elke maand zijn zorgpremie kan betalen, zoals altijd voldoende geld op zijn rekening hebben staan bij automatische afschrijving, niet oververzekerd zijn, zorgtoeslag aanvragen en bij een betalingsachterstand professionele hulp inroepen van bijvoorbeeld de Zorgverzekeringlijn.
- De leerling/student kan benoemen wat hij moet doen als hij onverhoopt toch een betalingsachterstand van één tot vijf maanden bij zijn zorgverzekeraar heeft opgebouwd (professionele hulp inroepen en een betalingsregeling treffen bij zijn zorgverzekeraar).
- De leerling/student kan de gevolgen benoemen wanneer hij onverhoopt toch een betalingsschuld van zes maanden of meer heeft opgebouwd bij zijn zorgverzekeraar, zoals aangemeld worden bij het CAK (met alle gevolgen van dien).
- De leerling/student kan de stappen benoemen die nodig zijn voor het afsluiten van een passende zorgverzekering.
- De leerling/student kan de stappen benoemen die nodig zijn voor het aanvragen van zorgtoeslag bij Dienst Toeslagen.
- De leerling/student kan benoemen hoe hij bovengenoemde stappen informatievaardig en mediawijs zet.
- De leerling/student kan de betekenis van de belangrijkste begrippen benoemen die te maken hebben met zorgverzekering en zorgtoeslag en deze begrippen in de juiste context plaatsen.

Havo/vwo module Zorgverzekering

- De leerling is zich bewust van het feit dat een eigen zorgverzekering vanaf 18 jaar verplicht is.
- De leerling kan voorbeelden noemen van verschillende soorten zorg die door de basisverzekering en de aanvullende verzekering worden gedekt.
- De leerling kan verschillende zorgverzekeringen vergelijken op een vergelijkingssite.
- De leerling kan een stelling bekritisieren of verdedigen in een debat over het eigen risico.
- De leerling kan enkele aspecten noemen die voor hem/haar belangrijk zijn bij het kiezen van een passende zorgverzekering.
- De leerling kan in eigen woorden formuleren wat zorgtoeslag is en wanneer je er recht op hebt.
- De leerling kan onderzoeken hoe je zorgtoeslag kunt aanvragen.
- De leerling kan een proefberekening maken via de website van Dienst Toeslagen.
- De leerling kan benoemen wat de gevolgen kunnen zijn van een betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar.
- De leerling kan aangeven waar je terecht kunt voor hulp bij je zorgverzekering, zorgtoeslag of schulden.

Praktijkonderwijs module wonen

- De leerling kan de belangrijkste kenmerken van een huurcontract benoemen.
- De leerling kan de belangrijkste rechten en plichten van een huurder benoemen.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat huurtoeslag is.
- De leerling kan inschatten of een huurder in aanmerking komt voor huurtoeslag.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat een inboedel- en aansprakelijkheidsverzekering inhoudt.

(V)mbo module wonen

- De leerling/student is in staat om online informatie op te zoeken over huurtoeslag op de website van de Belastingdienst.
- De leerling/student kan via de website van de Belastingdienst een proefberekening invullen om de hoogte van de huurtoeslag te berekenen.
- De leerling/student kan de stappen beschrijven die horen bij het aanvragen van huurtoeslag via de website van de Belastingdienst.
- De leerling/student kan de belangrijkste kenmerken van een huurcontract benoemen.
- De leerling/student kan de belangrijkste rechten van een huurder benoemen.
- De leerling/student kan de belangrijkste plichten van een huurder benoemen.
- De leerling/student kan in eigen woorden uitleggen wat een inboedel- en aansprakelijkheidsverzekering inhoudt.
- De leerling/student is in staat om online de premie van verschillende inboedelverzekeringen met elkaar te vergelijken.

(V)mbo module Ondernemen

- De leerling/student kan de voor- en nadelen benoemen van het hebben van een eigen bedrijf.
- De leerling/student is in staat om online informatie op te zoeken op de website van de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel en Ondernemersplein.

- De leerling/student kan aangeven wat het belang is van marktonderzoek.
- De leerling/student kan aangeven wat het belang is van een ondernemingsplan.
- De leerling/student kan minstens twee verschillende voorbeelden geven van een verdienmodel.
- De leerling/student kan aangeven vanaf welke leeftijd je je eigen bedrijf mag beginnen en vanaf welke leeftijd je financieel zelfstandig mag handelen.
- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat ‘handlichting’ betekent: dat een minderjarige bevoegdheden krijgt die normaal zijn voorbehouden aan een meerderjarige.
- De leerling/student aangeven wat het betekent om als ondernemer btw-plichtig te zijn.
- De leerling/student kan het verschil tussen omzet, inkoopwaarde, nettowinst en brutowinst benoemen.
- De leerling/student kan aan de hand van een voorbeeld de omzet en brutowinst van een onderneming berekenen.
- De leerling/student kent het verschil tussen een aansprakelijkheidsverzekering, rechtsbijstandverzekering, arbeidsongeschiktheidsverzekering en inboedelverzekering.
- De leerling/student kan uitzoeken hoeveel procent btw een ondernemer moet rekenen over zijn/haar diensten/producten.

Sterke overlap: inzicht in inkomsten, loon, wetgeving, belasting en arbeidsethiek.

2. De geldzaken organiseren / Bank en geldzaken

Nibud:

- Betalingen veilig doen (pinnen, online bankieren).
- Weten wat veilige websites zijn, phishing herkennen.
- Overzicht houden over inkomsten/uitgaven, saldo controleren, administratie bijhouden.

Aansluiting leerdoelen Doe je digiding!:

Praktijkonderwijs module De overheid en jij

- De leerling kan uitleggen wat de functie is van ‘Mijn overheid’.
- De leerling kan aangeven wat voor soort berichten je ontvangt via de berichtenbox.

(V)mbo module Overheid, burger en DigiD

- De leerling/student kan benoemen wat de functie is van MijnOverheid en de BerichtenBox.
- De leerling/student kan aangeven welke (overheids)zaken je geregeld moet hebben als je 18 jaar wordt.

Havo/vwo module Digitale overheid en veiligheid

- De leerling kan uitleggen waar een sterk wachtwoord aan moet voldoen.
- De leerling kan zelfstandig onderzoek doen naar veelgebruikte wachtwoordmanagers en virusscanners.

- De leerling kan benoemen wat je kunt doen om de kans te verkleinen dat je wordt gehackt.
- De leerling kan uitleggen wat identiteitsfraude is.
- De leerling kan een inschatting maken van zijn eigen digitale veiligheid.

Praktijkonderwijs module Aan het werk

- De leerling kan op een loonstrook het nettosalaris opzoeken.
- De leerling kan uitleggen wat het verschil is tussen het bruto- en het nettoloon.

(V)mbo module Bijbaan

- De leerling/student kan uitleggen wat loonheffingskorting is, en dat je dit ook meteen kunt laten toepassen op het loon.

Havo/vwo module Bijbaan

- De leerling kan de verschillende bedragen en onderdelen op een loonstrook analyseren.
- De leerling kan het verschil tussen bruto- en nettoloon uitleggen.

(V)mbo module Studeren

- De leerling/student kan benoemen dat een lening altijd moet worden terugbetaald.
- De leerling/student kan de eventuele gevolgen van een studieschuld benoemen.

Havo/vwo module studeren

- De leerling kan onderzoeken en inschatten met welke kosten je te maken krijgt als je gaat studeren.
- De leerling kan onderzoeken wat de hoogte van het collegegeld is en hoe je collegegeld betaalt.
- De leerling kan benoemen wanneer studiefinanciering een gift of een lening is.

(V)mbo module Verkeer en vervoer

- De leerling/student kan op de website van het CBR de kosten opzoeken van een theorie- en praktijkexamen voor bromfiets of auto.
- De leerling/student kan uitleggen wat wegenbelasting inhoudt en welke zaken invloed hebben op de hoogte van de wegenbelasting.
- De leerling/student kan een inschatting maken van de maandelijkse kosten waar je mee te maken krijgt als autobezitter.

Havo/vwo module verkeer en vervoer

- De leerling kan onderzoek doen naar de aanvraag en de kosten van het rijbewijs op de website van een gemeente.
- De leerling is bewust van de mogelijke gevolgen van een onbetaalde verkeersboete.

Praktijkonderwijs module Zorgverzekering

- De leerling kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van je zorgpremie.
- De leerling weet waar hij/zij hulp kan krijgen bij schulden.

(V)mbo module Zorgverzekering

- De leerling/student kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van rekeningen, zoals het ontvangen van aanmaningen en het moeten betalen van extra administratieve kosten.
- De leerling/student kan benoemen wat hij kan doen om ervoor te zorgen dat hij elke maand zijn zorgpremie kan betalen, zoals altijd voldoende geld op zijn

rekening hebben staan bij automatische afschrijving, niet oververzekerd zijn, zorgtoeslag aanvragen en bij een betalingsachterstand professionele hulp inroepen van bijvoorbeeld de Zorgverzekeringslijn.

- De leerling/student kan benoemen wat hij moet doen als hij onverhoopt toch een betalingsachterstand van één tot vijf maanden bij zijn zorgverzekeraar heeft opgebouwd (professionele hulp inroepen en een betalingsregeling treffen bij zijn zorgverzekeraar).
- De leerling/student kan de gevolgen benoemen wanneer hij onverhoopt toch een betalingsschuld van zes maanden of meer heeft opgebouwd bij zijn zorgverzekeraar, zoals aangemeld worden bij het CAK (met alle gevolgen van dien).

Havo/vwo module Zorgverzekering

- De leerling kan benoemen wat de gevolgen kunnen zijn van een betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar.
- De leerling kan aangeven waar je terecht kunt voor hulp bij je zorgverzekering, zorgtoeslag of schulden.

Praktijkonderwijs module Bank en geldzaken

- Leerlingen kunnen benoemen voor welke zaken je wel en niet bij de bank terecht kunt
- Leerlingen kunnen aangeven waarom je een eigen bankrekening nodig hebt.
- Leerlingen kunnen een overzicht van hun inkomsten en uitgaven maken.
- Leerlingen kunnen de voor- en nadelen van sparen en lenen benoemen.
- De leerling kan woorden die te maken hebben met de bank in de juiste context plaatsen en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.
- Leerlingen kunnen de voor- en nadelen van online shoppen benoemen.
- Leerlingen kunnen vier verschillende soorten online fraude herkennen (WhatsApp fraude, Tikkie-Fraude, Spoofing, Phishing).
- Leerlingen kunnen beoordelen of het webadres van een bank echt op nep is.
- Leerlingen kunnen benoemen waar je op kunt letten om te voorkomen dat je het slachtoffer wordt van online fraude.
- Leerlingen kunnen aangeven waar je terecht kunt als je het slachtoffer bent van (online) fraude.
- De leerling kan woorden die te maken hebben met bank- en geldzaken in de juiste context plaatsen en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.

(V)mbo module Bank en geldzaken

- De leerling/student kan de functie van een bank beschrijven.
- De leerling/student kan de voor- en nadelen benoemen van online je bankzaken regelen.
- De leerling/student kan aangeven dat hij/zij als klant kan kiezen tussen verschillende Nederlandse banken.
- De leerling/student kan verschillende soorten Nederlandse banken die een betaal- en spaarrekening aanbieden benoemen.
- De leerling/student kan de mogelijkheden en beperkingen van een jongerenrekening benoemen.
- De leerling/student is in staat om informatie over verschillende diensten van de bank te vinden.

- De leerling/student kan aan de hand van enkele kenmerken vaststellen of hij/zij op de echte website van een bank zit.
- De leerling/student herkent verschillende vormen van digitale fraude en weet wat hij/zij moet doen om er niet in te trappen.
- De leerling/student kan verschillende voorbeelden geven van digitale betaalmethodes inclusief de bijbehorende voor- en nadelen.
- De leerling/student kan de mogelijkheden en beperkingen van een studentenrekening benoemen.
- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat de risico's zijn van 'rood staan'.
- De leerling/student kan oplossingen voorstellen om 'rood staan' te voorkomen.
- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat het risico is van een abonnement of lening afsluiten.
- De leerling/student kan de functie en het doel van een BKR-registratie benoemen.
- De leerling/student kan uitleggen wat er m.b.t. digitale bankzaken voor hem/haar persoonlijk verandert en wat je moet regelen als je 18 jaar wordt.

Praktijkonderwijs module Wonen

- De leerling kan een begroting maken van inkomsten en uitgaven die horen bij 'op jezelf wonen'.

(V)mbo module Wonen

- De leerling/student kan een begroting maken van inkomsten en uitgaven die horen bij 'op jezelf wonen'.
- De leerling/student kan via de website van de Belastingdienst een proefberekening invullen om de hoogte van de huurtoeslag te berekenen.
- De leerling kan de post en administratie van belangrijke (overheids)instanties (digitaal) bijhouden.

(V)mbo module Ondernemen

- De leerling kan minstens twee verschillende voorbeelden geven van een verdienmodel.
- De leerling kan aangeven vanaf welke leeftijd je je eigen bedrijf mag beginnen en vanaf welke leeftijd je financieel zelfstandig mag handelen.
- De leerling kan in eigen woorden formuleren wat 'handlichting' betekent: dat een minderjarige bevoegdheden krijgt die normaal zijn voorbehouden aan een meerderjarige.
- De leerling aangeven wat het betekent om als ondernemer btw-plichtig te zijn.
- De leerling kan het verschil tussen omzet, inkoopwaarde, nettowinst en brutowinst benoemen.
- De leerling kan aan de hand van een voorbeeld de omzet en brutowinst van een onderneming berekenen.
- De leerling kan uitzoeken hoeveel procent btw een ondernemer moet rekenen over zijn/haar diensten/producten.

Sterke overlap: financiële zelfredzaamheid, digitaal veilig bankieren, overzicht houden over inkomsten/uitgaven.

3. Verantwoord besteden / Lenen en keuzes maken

Nibud:

- Bewust omgaan met geld, onderscheid tussen noodzakelijke en luxe uitgaven.
- Weten wat lenen betekent, risico's van schulden, alternatieven zoals sparen.
- Invloed van reclame, sociale druk en verleidingen herkennen.

Aansluiting leerdoelen Doe je digiding!:

(V)mbo module Studeren

- De leerling/student kan benoemen dat een lening altijd moet worden terugbetaald.
- De leerling/student kan de eventuele gevolgen van een studieschuld benoemen.

Havo/vwo module Studeren

- De leerling kan onderzoeken wat de hoogte van het collegegeld is en hoe je collegegeld betaalt.
- De leerling kan benoemen wanneer studiefinanciering een gift of een lening is.

(V)mbo module Verkeer en vervoer

- De leerling/student kan een inschatting maken van de maandelijkse kosten waar je mee te maken krijgt als autobezitter.

Havo/vwo module Verkeer en vervoer

- De leerling kan onderzoek doen naar de aanvraag en de kosten van het rijbewijs op de website van een gemeente.
- De leerling kan onderzoek doen naar verschillende bromfietsverzekeringen en een weloverwogen keuze maken.
- De leerling is bewust van de mogelijke gevolgen van een onbetaalde verkeersboete.

Praktijkonderwijs module Zorgverzekering

- De leerling kan uitleggen wat het eigen risico is en welke invloed het verhogen van je eigen risico heeft op je maandelijkse premie.
- De leerling weet dat een bezoek aan de huisarts niet onder het eigen risico valt.
- De leerling kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van je zorgpremie.
- De leerling weet waar hij/zij hulp kan krijgen bij schulden.

(V)mbo module Zorgverzekering

- De leerling/student kan in eigen woorden uitleggen wat het betekent als hij zichzelf ergens tegen verzekert.
- De leerling/student kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van rekeningen, zoals het ontvangen van aanmaningen en het moeten betalen van extra administratieve kosten.
- De leerling/student kan benoemen wat hij kan doen om ervoor te zorgen dat hij elke maand zijn zorgpremie kan betalen, zoals altijd voldoende geld op zijn rekening hebben staan bij automatische afschrijving, niet oververzekerd zijn, zorgtoeslag aanvragen en bij een betalingsachterstand professionele hulp inroepen van bijvoorbeeld de Zorgverzekeringslijn.
- De leerling/student kan benoemen wat hij moet doen als hij onverhoopt toch een betalingsachterstand van één tot vijf maanden bij zijn zorgverzekeraar heeft

opgebouwd (professionele hulp invoeren en een betalingsregeling treffen bij zijn zorgverzekeraar).

- De leerling/student kan de gevolgen benoemen wanneer hij onverhoopt toch een betalingssschuld van zes maanden of meer heeft opgebouwd bij zijn zorgverzekeraar, zoals aangemeld worden bij het CAK (met alle gevolgen van dien).

Havo/vwo module Zorgverzekering

- De leerling kan benoemen wat de gevolgen kunnen zijn van een betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar.
- De leerling kan aangeven waar je terecht kunt voor hulp bij je zorgverzekering, zorgtoeslag of schulden.

Praktijkonderwijs Bank en geldzaken

- Leerlingen kunnen een overzicht van hun inkomsten en uitgaven maken.
- Leerlingen kunnen de voor- en nadelen van sparen en lenen benoemen.
- Leerlingen kunnen de voor- en nadelen van online shoppen benoemen.

(V)mbo module Bank en geldzaken

- De leerling/student kan de mogelijkheden en beperkingen van een jongerenrekening benoemen.
- De leerling/student kan verschillende voorbeelden geven van digitale betaalmethodes inclusief de bijbehorende voor- en nadelen.
- De leerling/student kan de mogelijkheden en beperkingen van een studentenrekening benoemen.
- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat de risico's zijn van 'rood staan'.
- De leerling/student kan oplossingen voorstellen om 'rood staan' te voorkomen.
- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat het risico is van een abonnement of lening afsluiten.
- De leerling/student kan de functie en het doel van een BKR-registratie benoemen.

Havo/vwo Bank en geldzaken

- De leerling kan aan de hand van enkele kenmerken vaststellen wanneer je met een nep-webshop te maken hebt.
- De leerling kan in eigen woorden formuleren wat de gevolgen (kunnen) zijn van het afsluiten van een abonnement of lening.
- De leerling kan uitleggen wat de functie van Stichting BKR is.
- De leerling kan onderzoeken waar je terecht kunt voor hulp bij schulden

Praktijkonderwijs module Wonen

- De leerling kan een begroting maken van inkomsten en uitgaven die horen bij 'op jezelf wonen'.

(V)mbo module Wonen

- De leerling/student kan een begroting maken van inkomsten en uitgaven die horen bij 'op jezelf wonen'

(V)mbo module Ondernemen

- De leerling/student kan aangeven vanaf welke leeftijd je je eigen bedrijf mag beginnen en vanaf welke leeftijd je financieel zelfstandig mag handelen.

- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat ‘handlichting’ betekent: dat een minderjarige bevoegdheden krijgt die normaal zijn voorbehouden aan een meerderjarige.
- De leerling/student kan aangeven welke onderdelen thuishoren in de administratie van een bedrijf.

Overlap: verantwoordelijkheid bij financiële keuzes, bewust lenen, omgaan met vaste lasten en schulden.

4. Voorbereid zijn op (on)voorziene gebeurtenissen / Toekomstplanning

Nibud:

- Sparen voor grotere aankopen, omgaan met onvoorziene gebeurtenissen, leren plannen.

Aansluiting leerdoelen Doe je digiding!:

Praktijkonderwijs module De overheid en jij

- De leerling kan aangeven wat je moet regelen m.b.t. de digitale overheid als je 18 jaar wordt.

(V)mbo module Overheid, burger en DigiD

- De leerling/student kan aangeven welke (overheids)zaken je geregeld moet hebben als je 18 jaar wordt.

(V)mbo module Identiteit

- De leerling/student kan opzoeken wat het aanvragen van een paspoort of ID-kaart kost.

Praktijkonderwijs module Aan het werk

- De leerling kan op hoofdlijnen benoemen welke rechten en plichten een werknemer heeft.
- De leerling kan benoemen dat je op de website van de Nederlandse belastingdienst loonheffing kunt terugvragen.

(V)mbo module Bijbaan

- De leerling/student kan de belangrijkste rechten en plichten van een werknemer benoemen, zoals minimumloon, vakantiedagen en vakantietoeslag.
- De leerling/student kan uitleggen wat loonheffing is en hoe je dit terugvraagt.
- De leerling/student kan uitleggen wat loonheffingskorting is, en dat je dit ook meteen kunt laten toepassen op het loon.

Havo/vwo module Bijbaan

- De leerling kan benoemen welke rechten je hebt als werknemer.
- De leerling kan de verschillende bedragen en onderdelen op een loonstrook analyseren.
- De leerling weet hoe je loonheffing terug moet vragen via de Belastingdienst.

(V)mbo module Studeren

- De leerling/student kan benoemen dat het volgen van een mbo-opleiding geld kost: lesgeld en school- en reiskosten.

- De leerling/student kan berekenen hoe hoog een studieschuld aan het einde van een opleiding is als hij iedere maand een bepaald bedrag leent.
- De leerling/student kan de eventuele gevolgen van een studieschuld benoemen.

Havo/vwo module Studeren

- De leerling kan onderzoeken en inschatten met welke kosten je te maken krijgt als je gaat studeren.
- De leerling kan onderzoeken wat de hoogte van het collegegeld is en hoe je collegegeld betaalt.
- De leerling kan benoemen wanneer studiefinanciering een gift of een lening is.

(V)mbo module Verkeer en vervoer

- De leerling/student kan op de website van het CBR de kosten opzoeken van een theorie- en praktijkexamen voor bromfiets of auto.
- De leerling/student kan een inschatting maken van de maandelijkse kosten waar je mee te maken krijgt als autobezitter.

Havo/vwo module Verkeer en vervoer

- De leerling kan onderzoek doen naar de aanvraag en de kosten van het rijbewijs op de website van een gemeente.
- De leerling is bewust van de mogelijke gevolgen van een onbetaalde verkeersboete.

Praktijkonderwijs module Zorgverzekering

- De leerling kan benoemen dat een zorgverzekering verplicht is voor iedereen die in Nederland werkt of woont.
- De leerling weet dat kinderen tot 18 jaar gratis zijn meeverzekerd via de zorgverzekering van hun ouders.
- De leerling kan uitleggen wat het eigen risico is en welke invloed het verhogen van je eigen risico heeft op je maandelijkse premie.
- De leerling weet dat een bezoek aan de huisarts niet onder het eigen risico valt.
- De leerling kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van je zorgpremie.
- De leerling weet waar hij/zij hulp kan krijgen bij schulden.

(V)mbo module Zorgverzekering

- De leerling/student kan uitleggen waarom in Nederland een basisverzekering verplicht is.
- De leerling/student kan uitleggen wat het eigen risico is, hoe het werkt en waarvoor dit risico geldt (de basisverzekering, exclusief de huisarts).
- De leerling/student kan de gevolgen benoemen van het niet (op tijd) betalen van rekeningen, zoals het ontvangen van aanmaningen en het moeten betalen van extra administratieve kosten.
- De leerling/student kan benoemen wat hij kan doen om ervoor te zorgen dat hij elke maand zijn zorgpremie kan betalen, zoals altijd voldoende geld op zijn rekening hebben staan bij automatische afschrijving, niet oververzekerd zijn, zorgtoeslag aanvragen en bij een betalingsachterstand professionele hulp inroepen van bijvoorbeeld de Zorgverzekeringslijn.
- De leerling/student kan benoemen wat hij moet doen als hij onverhoopt toch een betalingsachterstand van één tot vijf maanden bij zijn zorgverzekeraar heeft

opgebouwd (professionele hulp invoeren en een betalingsregeling treffen bij zijn zorgverzekeraar).

- De leerling/student kan de gevolgen benoemen wanneer hij onverhoopt toch een betalingssschuld van zes maanden of meer heeft opgebouwd bij zijn zorgverzekeraar, zoals aangemeld worden bij het CAK (met alle gevolgen van dien).

Havo/vwo module Zorgverzekering

- De leerling is zich bewust van het feit dat een eigen zorgverzekering vanaf 18 jaar verplicht is.
- De leerling kan benoemen wat de gevolgen kunnen zijn van een betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar.

Praktijkonderwijs module Bank en geldzaken

- Leerlingen kunnen benoemen voor welke zaken je wel en niet bij de bank terecht kunt
- Leerlingen kunnen aangeven waarom je een eigen bankrekening nodig hebt.
- Leerlingen kunnen een overzicht van hun inkomsten en uitgaven maken.
- Leerlingen kunnen de voor- en nadelen van sparen en lenen benoemen.

(V)mbo module Bank en geldzaken

- De leerling/student is in staat om informatie over verschillende diensten van de bank te vinden.
- De leerling/student kan oplossingen voorstellen om 'rood staan' te voorkomen.
- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat het risico is van een abonnement of lening afsluiten.

Havo/vwo module Bank en geldzaken

- De leerling kan uitleggen wat er financieel verandert als je 18 jaar wordt.
- De leerling kan in eigen woorden formuleren wat de gevolgen (kunnen) zijn van het afsluiten van een abonnement of lening.
- De leerling kan uitleggen wat de functie van Stichting BKR is.
- De leerling kan onderzoeken waar je terecht kunt voor hulp bij schulden.

Praktijkonderwijs module Wonen

- De leerling kan een begroting maken van inkomsten en uitgaven die horen bij 'op jezelf wonen'.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat een inboedel- en aansprakelijkheidsverzekering inhoudt.

(V)mbo module Wonen

- De leerling kan een begroting maken van inkomsten en uitgaven die horen bij 'op jezelf wonen'.
- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat een inboedel- en aansprakelijkheidsverzekering inhoudt.
- De leerling kan de post en administratie van belangrijke (overheids)instanties (digitaal) bijhouden.

(V)mbo module Ondernemen

- De leerling kan aangeven welke onderdelen thuishoren in de administratie van een bedrijf.
- De leerling kan het verschil tussen omzet, inkoopwaarde, nettowinst en brutowinst benoemen.

- De leerling kan uitzoeken hoeveel procent btw een ondernemer moet rekenen over zijn/haar diensten/producten.

Overlap: financiële planning, verzekeren, omgaan met financiële verplichtingen.

Extra: 5. Digitale vaardigheden en veiligheid (extra dimensie bij Doe je digiding!)

Nibud:

- DigiD aanvragen en veilig gebruiken.
- Online administratie beheren.
- Veilig online bankieren en betalen.

Aansluiting leerdoelen Doe je digiding!:

Praktijkonderwijs module De overheid en jij

- De leerling kan aangeven waar je hulp kunt krijgen bij het regelen van zaken met de digitale overheid.
- De leerling kan uitleggen wat DigiD is en waar je dit voor nodig hebt.
- De leerling kan benoemen dat je DigiD privé is dat je deze niet moet delen met anderen.
- De leerling kan uitleggen wat de functie is van ‘Mijn overheid’.
- De leerling kan aangeven wat voor soort berichten je ontvangt via de berichtenbox.
- De leerling kan aangeven wat je moet regelen m.b.t. de digitale overheid als je 18 jaar wordt.

(V)mbo module Overheid, burger en DigiD

- De leerling/student kan uitleggen voor welke diensten je terecht kunt bij DUO, de Belastingdienst, CBR en het Donorregister.
- De leerling/student kan benoemen hoe je als burger met de overheid kunt communiceren.
- De leerling/student kan benoemen wat de voordelen en/of nadelen zijn om als burger online te communiceren met de overheid.
- De leerling/student kan uitleggen wat een DigiD is.
- De leerling/student kan benoemen wat er kan gebeuren als iemand anders de inloggegevens van jouw DigiD heeft.
- De leerling/student kan in grote lijnen benoemen bij welke diensten en producten hij zijn DigiD nodig heeft.
- De leerling/student kan benoemen wat de functie is van MijnOverheid en de BerichtenBox.

Havo/vwo module Digitale overheid en veiligheid

- De leerling kan benoemen welke rol de (digitale) overheid in zijn leven speelt.
- De leerling kan vijf overheidsinstanties benoemen waar hij tussen zijn 14e en 21e mee te maken krijgt.
- De leerling kan uitleggen wat de functie van DigiD is.

- De leerling kan in eigen woorden formuleren wat de gevolgen kunnen zijn als iemand jouw DigiD-gegevens heeft.
- De leerling kan onderzoek doen naar verschillende hulpplekken bij hem in de buurt.
- De leerling kan uitleggen waar een sterk wachtwoord aan moet voldoen.
- De leerling kan zelfstandig onderzoek doen naar veelgebruikte wachtwoordmanagers en virusscanners.
- De leerling kan benoemen wat je kunt doen om de kans te verkleinen dat je wordt gehackt.
- De leerling kan uitleggen wat identiteitsfraude is.
- De leerling kan een inschatting maken van zijn eigen digitale veiligheid.

(V)mbo module Identiteit

- De leerling/student kan een voorbeeld geven van identiteitsdiefstal.
- De leerling/student kan de mogelijke gevolgen van identiteitsfraude benoemen.
- De leerling/student kan uitleggen wat je kunt doen om identiteitsfraude te voorkomen.
- De leerling/student weet hoe je een veilige kopie van je ID-bewijs kunt maken.
- De leerling/student kan uitleggen wat een fake-ID is, en waar je dit aan kunt herkennen.

(V)mbo module Bijbaan

- De leerling/student kan benoemen waarom je online identiteit invloed kan hebben op je sollicitatie.

Praktijkonderwijs Bank en geldzaken

- Leerlingen kunnen de voor- en nadelen van online shoppen benoemen.
- Leerlingen kunnen vier verschillende soorten online fraude herkennen (WhatsApp fraude, Tikkie-Fraude, Spoofing, Phishing).
- Leerlingen kunnen beoordelen of het webadres van een bank echt op nep is.
- Leerlingen kunnen benoemen waar je op kunt letten om te voorkomen dat je het slachtoffer wordt van online fraude.
- Leerlingen kunnen aangeven waar je terecht kunt als je het slachtoffer bent van (online) fraude.

(V)mbo module Bank en geldzaken

- De leerling/student kan de voor- en nadelen benoemen van online je bankzaken regelen.
- De leerling/student kan aan de hand van enkele kenmerken vaststellen of hij/zij op de echte website van een bank zit.
- De leerling/student herkent verschillende vormen van digitale fraude en weet wat hij/zij moet doen om er niet in te trappen.
- De leerling/student kan woorden die te maken hebben met de bank, bankfraude, betaalmethodes en online shoppen in de juiste context plaatsen en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.

Havo/vwo module Bank en geldzaken

- De leerling kan aan de hand van enkele kenmerken vaststellen wanneer je met bankfraude te maken hebt.
- De leerling kan uitleggen hoe je de veiligheid van een URL kunt controleren.

- De leerling kan onderzoeken waar je terecht kunt als je slachtoffer bent van bankfraude.
- De leerling kan aan de hand van enkele kenmerken vaststellen wanneer je met een nep-webshop te maken hebt.

Havo/vwo module Zorgverzekering

- De leerling kan verschillende zorgverzekeringen vergelijken op een vergelijkingsite.

Havo/vwo module Verkeer en vervoer

- De leerling kan onderzoek doen naar een betrouwbare rijkschool.

Praktijkonderwijs module Wonen

- De leerling herkent één of meerder werkwijzen van malafide woningaanbieders.

(V)mbo module Wonen

- De leerling/student herkent verschillende werkwijzen van malafide woningaanbieders.
- De leerling is in staat om online informatie op te zoeken over huurtoeslag op de website van de Belastingdienst.
- De leerling/student is in staat om online de premie van verschillende inboedelverzekeringen met elkaar te vergelijken.
- De leerling/student kan op de website van de gemeente informatie vinden over het doorgeven van een verhuizing.
- De leerling/student kan de post en administratie van belangrijke (overheids)instanties (digitaal) bijhouden.

(V)mbo module Digitale Zorg

- De leerling/student kan de voor- en nadelen benoemen van digitale zorg.
- De leerling/student kan gezondheidsinformatie van verschillende websites met elkaar vergelijken.
- De leerling/student kan beoordelen of online gezondheidsinformatie betrouwbaar is.
- De leerling/student kan minstens drie verschillende betrouwbare websites benoemen waar je terecht kunt voor advies of hulp bij fysieke of mentale gezondheidsklachten.
- De leerling/student is in staat om online gezondheidsinformatie op te zoeken op de website van thuisarts.nl en apotheek.nl.
- De leerling/student kan verschillende gezondheids- en fitnessapps met elkaar vergelijken qua kosten en privacy.
- De leerling/student kan in eigen woorden formuleren wat 'gebruikersdata' zijn.
- De leerling/student kan onderzoeken tot welke gebruikersdata een gezondheids- of fitnessapp toegang heeft.
- De leerling/student kan de mogelijke gevolgen schetsen van het delen van je gebruikersdata in een gezondheids- of fitnessapp.
- De leerling/student kan een persoonlijke afweging maken over het wel of niet delen van zijn/haar gebruikersdata in een gezondheids- of fitnessapp.
- De leerling/student kan aangeven wie er recht heeft op inzage in je medische dossier.
- De leerling/student kan uitleggen wat de functie van een online patiëntenportaal is.

(V)mbo module Ondernemen

- De leerling/student is in staat om online informatie op te zoeken op de website van de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel en Ondernemersplein.

Overlap en aanvulling:

Nibud behandelt digitale veiligheid in financiële context;

Doe je digiding! breidt dit uit naar bredere digitale burger- en overheidstaken.